

ZAKON O CENTRALNOJ BANCII BOSNE I HERCEGOVINE

NESLUŽBENI PREČIŠĆENI TEKST¹

(„Službeni glasnik BiH“, broj: 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07)²

POGLAVLJE I

Osnivanje, ciljevi i zadaci Centralne banke

Član 1.

Osnivanje Centralne banke

1. Ovim se osniva Centralna banka Bosne i Hercegovine, pod nazivom Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "Centralna banka"). Na njenom čelu nalazi se Upravno vijeće i ona ne može davati kredite kreiranjem novca i u tom smislu djeluje kao currency board.
2. Po zakonu Bosne i Hercegovine, zakonu Federacije Bosne i Hercegovine i po zakonu Republike Srpske, Centralna banka je pravno lice sa punim ovlaštenjima. Centralna banka ima mogućnost da sklapa ugovore, da nabavlja i raspolaze s pokrenom i nepokretnom imovinom, te da je strana u sudskim postupcima.
3. Sjedište centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu. Međutim, ona svoje djelatnosti decentralizira u ostalim sjedištima zajedničkih institucija Bosne i Hercegovine. Centralna banka osniva i održava centralni ured i glavne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj: ove glavne jedinice nemaju pravni status ili ovlaštenja koja su nezavisna od Centralne banke. Osnivaju se jedna ili dvije glavne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine i jedna u Republici Srpskoj. One svoje obaveze izvršavaju prema odluci Upravnog vijeća i Guvernera i, u skladu sa ovim zakonom, mogu raditi preko računa otvorenih kod odgovarajućih institucija nadležnih za platni sistem. Upravno vijeće Centralne banke može uspostaviti predstavništva i urede za kontakte u inostranstvu i naimenovati zastupnike i korespondente. Ono također može uspostaviti predstavništva pod nadležnošću glavnih jedinica u mjestima u Bosni i Hercegovini, u skladu sa svojim odlukama.
4. Centralna banka ima pečat sa slikom grba Bosne i Hercegovine i riječima: "Centralna banka Bosne i Hercegovine". Svaka glavna jedinica ima pečat sa riječima: "Centralna banka Bosne i Hercegovine", te nazivom i sjedištem te glavne jedinice. Pečati Centralne banke i njenih glavnih jedinica uključuju grbove, u skladu sa Zakonom o grbovima Bosne i Hercegovine.

¹ Legalist.ba objavljuje ovaj tekst u dobroj vjeri, smatrajući ga u trenutku objavljivanja ispravnom prečišćenom verzijom zakonskog teksta. Ali, autori i Legalist.ba ne jamče da je objavljena verzija prečišćenog teksta propisa pravno valjana, trenutno važeća ili pravodobno dopunjena i mijenjana, stoga Legalist.ba ne odgovara za štetne posljedice koje mogu nastupiti usljed preuzimanja i korištenja ovog neslužbenog prečišćenog teksta.

² Tekst koji je podvučen su izmjene i dopune objavljene u „Službenom glasniku BiH“ 29/02, dok su dodatne izmjene i dopune koje su objavljenije u „Službenom glasniku BiH“ 8/03 podvučene isprekidanom linijom. U „Službenom glasniku BiH“ 13/03 su objavljene izmjene i dopune zakona koje su o ovom neslužbenom prečišćenom tekstu ukošene, dok su ispravke Zakona objavljene u „Službenom glasniku BiH“ 14/03 ukošene i podvučene. Izmjene i dopune objavljene u „Službenom glasniku BiH“ 9/05 su ukošene i podvučene isprekidanom linijom. Tekst Zakona o izmjenama Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine objavljen u „Službeni glasnik BiH“ 76/06 je podvučen tačkastom linijom.

Član 2.

Ciljevi i osnovni zadaci Centralne banke

1. Cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (Konvertibilna marka) tako što izdaje domaću valutu prema aranžmanu poznatom pod nazivom currency board.
2. Dužnosti, zadaci i obaveze Centralne banke se izvršavaju preko njene centrale, glavnih jedinica i ostalih filijala.
3. Osnovni zadaci Centralne banke koji se izvršavaju pod nadležnošću njenog Upravnog vijeća su:
 - a. da definiše, usvoji i kontrolira monetarnu politiku Bosne i Hercegovine putem izdavanja domaće valute (Konvertibilna marka) po kursu određenom u članu 32. ovog zakona i uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima, kao i kroz ostale funkcije koje ima prema ovom zakonu;
 - b. da drži i upravlja službenim deviznim rezervama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
 - c. da potpomogne ili uspostavi i održava odgovarajuće platne i obračunske sisteme;
 - d. da izdaje propise za ostvarivanje aktivnosti utvrđenih u članu 2. stav a. tačka 3. ovog zakona;
 - e. da koordinira djelatnosti agencija koje su nadležne za izdavanje bankarskih licenci i vršenje supervizije banaka u Entitetima na način kako to odredi Upravno vijeće Centralne banke, uključujući mjesečne sastanke rukovodilaca tih agencija sa predstavnicima Centralne banke i podnošenje mjesečnih izvještaja od strane tih agencija Centralnoj banci o njihovim djelatnostima i o kretanjima u finansijskim institucijama u njihovoj nadležnosti;
 - f. da provodi monetarnu politiku u skladu sa članom 2. stav a. tačka 3. ovog zakona;
 - g. da prima depozite od Bosne i Hercegovine i komercijalnih banaka radi ispunjenja zahtjeva za obaveznim rezervama. Centralna banka može držati i depozite Entiteta i drugih javnih institucija, kao i druge rezerve komercijalnih banaka, ukoliko to one žele;
 - g. (i) da pregleda informacije koje Centralnoj banci proslijede entitetske agencije za bankarstvo na osnovu člana 4(l) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i člana 4(m) Zakona o Agenciji za bankarstvo Republike Srpske, izmijenjenih i dopunjenih u općem kontekstu Poglavlja VIII istog, ali s ciljem da se donesu posebni propisi u pogledu procedura za kliring i poravnanje međubankarskih plaćanja, uključujući plaćanja čekom i drugim instrumentima plaćanja, ako bude bilo potrebno radi osiguranja postupanja u skladu sa nalogima za blokiranje u pogledu finansiranja terorističkih aktivnosti ili aktivnosti kojima se remeti mir kako se predviđa u entitetskim zakonima o agencijama za bankarstvo i zakonima o bankama, te radi dodatnog osiguranja protiv pristupa na bilo koji način blokiranim računima kako se predviđa u navedenim zakonima.
 - h. da stavlja u i povlači iz opticaja domaću valutu (Konvertibilna marka), uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila currency boarda definisanog u članu 2. stav a. tačka 3. ovog zakona.
 - i. da provodi radnje u pomaganju borbe protiv pranja novca, pomaže antiterorističke mjere i mjere protiv opstrukcije provođenja Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, koje se odnose na banke.
4. Naročito:
 - (a) Upravno vijeće Centralne banke ima isključivu nadležnost za zadatke navedene pod (a), (b), (c), (d) i (e) stava 3. ovog člana, dok preostale zadatke treba da izvršavaju centrala, glavne jedinice i ostale filijale Centralne banke
 - (b) Ostali osnovni zadaci centralnog ureda Centralne banke i glavnih jedinica su:
 - (I) da obavljaju devizne operacije na zahtjev banaka čije je sjedište u regionu kojeg pokriva glavna jedinica i
 - (II) da prikupljaju podatke koji se odnose na ekonomske i finansijske aktivnosti u regionu u kojem se nalazi njihovo sjedište.

Član 3.

Nezavisnost Centralne banke

U okviru svojih ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, Centralna banka je potpuno nezavisna od Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, te bilo koje javne agencije i organa, a u cilju objektivnog sprovođenja svojih zadataka, osim ako nije drugačije određeno *ovim* zakonom, Centralna banka neće primati instrukcije od bilo kojeg drugog lica. Samostalnost Centralne banke treba biti poštovana i niko ne može bespravno tražiti da se utječe na bilo kojeg člana tijela Centralne banke koje donosi odluke u izvršavanju njegovih dužnosti prema Centralnoj banci niti da se miješa u djelatnost Centralne banke.

Član 4.

Međunarodna saradnja

1. Centralna banka zastupa Bosnu i Hercegovinu na svim međuvladinim sastancima, tijelima i organizacijama po pitanju monetarne politike i drugih pitanja koja su u njenoj nadležnosti.
2. Centralna banka može pružiti bankarske usluge u korist stranih vlada, stranih centralnih banaka i monetarnih vlasti, te u korist međunarodnih organizacija u kojima ona ili Bosna i Hercegovina sudjeluju.
3. Centralna banka može sudjelovati u međunarodnim organizacijama koje rade na učvršćivanju finansijske i ekonomske stabilnosti kroz međunarodnu monetarnu saradnju.
4. Kao zastupnik Bosne i Hercegovine, Centralna banka može preuzeti odgovornost i izvršiti transakcije u vezi sa sudjelovanjem Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama.

POGLAVLJE II

Organizacija i administracija Centralne banke

Član 5.

Organizacija Centralne banke

1. Centralna banka se sastoji od Upravnog vijeća, uprave koja se sastoji od Guvernera i tri Viceguvernera i osoblja.
2. Centralna banka ima centralni ured i glavne jedinice.

Član 6.

Funkcije Upravnog vijeća

1. Upravno vijeće je nadležno za vrhovnu upravu i kontrolu sprovođenja politike, administraciju i poslovanje Centralne banke.
2. U izvršavanju svoje funkcije, Upravno vijeće mora periodično da vrši procjenu monetarne i ekonomske situacije. U tu svrhu, uprava Centralne banke izvještava Upravno vijeće, ne manje od jednom mjesečno, o administraciji i djelatnostima Centralne banke, o vođenju njenih monetarnih i regulatornih politika, o solidnosti finansijskog sistema, te o stanju novca, kapitala i deviznog tržišta, uključujući sve događaje i uslove koji imaju, ili će imati, značajan efekat na upravljanje ili poslovanje Centralne banke, na sprovođenje njenih politika, na finansijski sistem, ili na prije pomenuta tržišta.

Član 7.

Ovlaštenja Upravnog vijeća

Upravno vijeće ima slijedeća ovlaštenja:

- a) da utvrđuje monetarnu politiku u skladu sa članom 2. stav a. tačka 3. ovog zakona;
- b) da usvaja sve opšteprimjenljive propise, smjernice i upute koje će izdavati Centralna banka;

- c) da odobrava sve izvještaje i preporuke koje Centralna banka treba da dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine;
- d) da odlučuje o prisustvu Centralne banke u međunarodnim organizacijama;
- e) da odredi nominalnu vrijednost i veličinu novčanica i kovanog novca u skladu sa članom 42. ovog zakona, da odluči o njihovoj proizvodnji i čuvanju, kao i o uslovima opoziva novca. O dizajnu novčanica i kovanog novca treba da odluči Upravno vijeće, uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine;
- f) da usvoji Pravilnik Centralne banke i da utvrdi politike koje se odnose na administraciju i poslovanje Centralne banke;
- g) da utvrdi organizaciju Centralne banke;
- h) da odobri imenovanje Viceguvernera i Glavni interni revizor Centralne banke i njegove zamjenike, te da, nakon prvih šest godina funkcioniranja Centralne banke, između svojih članova izabere Guvernera Centralne banke;
- i) da otvara i zatvara glavne jedinice i ostale filijale i predstavništva Centralne banke;
- j) da odredi finansijski plan Centralne banke i opšte uslove zaposlenja službenika Centralne banke, predstavnika i korespondenata;
- k) da odredi računovodstvene prakse i standarde Centralne banke, centrale i glavnih jedinica i ostalih filijala, te odobri godišnje izvještaje i finansijske izvode Centralne banke;
- l) da utvrdi posebne rezerve u knjigama Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine;
- m) da odredi kategorije aktive koja bi bila adekvatna za plasman finansijskih sredstava Centralne banke i
- n) da odluči o bilo kojem drugom pitanju koje spada u kompetencije Upravnog vijeća, što je definisano ovim zakonom.

Član 8.

Konstituiranje Upravnog vijeća

1. Za vrijeme prvih šest godina poslovanja Centralne banke, Upravno vijeće se sastoji od Guvernera imenovanog od strane Međunarodnog monetarnog fonda uz prethodno obavljene konsultacije sa Predsjedništvom Bosne i Hercegovine i tri člana imenovana od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Guverner koji je imenovan od strane Međunarodnog monetarnog fonda nije državljanin Bosne i Hercegovine ili neke druge susjedne države. Tri člana koje imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine su jedan Bošnjak i jedan Hrvat iz Federacije Bosne i Hercegovine i jedan Srbin iz Republike Srpske.
2. Nakon prvih šest godina djelovanja Centralne banke:
 - a. Upravno vijeće Centralne banke se sastoji od pet članova imenovanih od Predsjedništva Bosne i Hercegovine i
 - b. Nakon imenovanja svojih članova, Upravno vijeće između svojih članova bira Guvernera na period od šest godina; za vrijeme trajanja svog mandata Guverner neće biti zamijenjen, osim ako je njegovo uklanjanje iz Upravnog vijeća u skladu s članom 11. ovog zakona.
3. Izuzev Guvernera koji je imenovan od Međunarodnog monetarnog fonda, kandidati za članstvo u Upravno vijeće su državljani Bosne i Hercegovine. To moraju biti osobe od visokog povjerenja i profesionalnog iskustva u monetarnim i bankarskim poslovima za koje ne postoji osnova da budu odstranjene po članu 11. ovog zakona.
4. Mandat svakog člana Upravnog vijeća je šest godina. Članovi Upravnog vijeća mogu biti ponovo izabrani ukoliko ne postoji osnova za odstranjenje po članu 11. ovog zakona.

Član 9.

Naknada članova Upravnog vijeća

Članovi Upravnog vijeća dobivaju naknadu od Centralne banke koju određuje Guverner u skladu sa općeprihvaćenim standardima i koja je proporcionalna njihovim nadležnostima.

Član 10.

Ko ne može biti član Upravnog vijeća

Osoba koja je član Predsjedništva, Parlamentarne skupštine, Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ili Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine ili Republike Srpske, ne može biti član Upravnog vijeća.

Član 11.

Diskvalifikacija i uklanjanje članova Upravnog vijeća i njihov imunitet

1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine odstranit će iz Vijeća svakog člana:
 - a. koji krši pravilo currency boarda uspostavljeno ovim zakonom;
 - b. koji nije podoban za člana Upravnog vijeća u skladu sa članom 10. ovog zakona;
 - c. koji je proglašen krivim za prestup za koji je bio, ili bi mogao biti, osuđen na kaznu zatvora bez mogućnosti plaćanja novčane kazne;
 - d. koji je postao insolventan ili je bankrotirao i nije rehabilitovan ili
 - e. koji je zbog lošeg ponašanja diskvalificiran ili suspendiran od strane nadležnih vlasti u obavljanju profesionalnih djelatnosti.
2. Nakon saznanja i prijedloga od strane većine članova Upravnog vijeća, svaki član Upravnog vijeća može biti smijenjen od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine i to ako:
 - (a) osoba predložena da bude udaljena iz službe nije u stanju da vrši funkciju zbog tjelesne ili duševne bolesti koja traje više od jedne godine;
 - (b) osoba predložena da bude udaljena iz službe prisustvovala na manje od pola sastanaka Upravnog vijeća koji su održavani tokom posljednjih dvanaest mjeseci ili
 - (c) osoba predložena da bude udaljena iz službe sudjelovala u ozbiljnom kršenju Zakona ili ozbiljnom prekršaju na radnom mjestu, koji bitno šteti interesima Centralne banke.
3. Ni zbog jednog drugog razloga, član Upravnog vijeća ne može biti udaljen iz Vijeća.
4. Članovi Upravnog vijeća Centralne banke neće biti krivično gonjeni ili hapšeni i zatvarani bez odobrenja Parlamentarne skupštine. Imunitet se neće primjenjivati kod gonjenja, hapšenja ili zatvaranja lica koje je uhvaćeno u obavljanju težeg krivičnog djela.

Član 12.

Davanje ostavke člnova Upravnog vijeća

Članovi Upravnog vijeća mogu dati ostavku, s tim da Predsjedništvu Bosne i Hercegovine dostave pisanu ostavku najmanje tri mjeseca unaprijed.

Član 13.

Slobodno mjesto u Upravnom vijeću

Svako slobodno mjesto u Upravnom vijeću se popunjava imenovanjem novog člana Upravnog vijeća u skladu s članom 8. s tim da njegov mandat traje do isteka mandata člana na čije je mjesto došao.

Član 14.

Zasjedanje Upravnog vijeća

1. Guverner predsjedava sjednicama Upravnog vijeća, a u slučaju njegove odsutnosti sjednicama predsjedava jedan od članova Upravnog vijeća. Tokom prvih šest godina poslovanja Centralne banke, Upravno vijeće, uz odobrenje Guvernera, može raspravljati o pitanjima i donositi odluke i u slučaju odsustva Guvernera, pod uslovom da su na sastanku prisutna tri druga člana ili njihovi naimenovani zamjenici, te da se odluke donose jednoglasno.
2. Upravno vijeće se sastaje tako često kako to zahtijevaju djelatnosti Centralne banke, ali ne manje od jedanput svakog kalendarskog mjeseca.

3. Po pravilu, sjednice Upravnog vijeća saziva Guverner. Sjednice Upravnog vijeća mogu biti sazvane i na pisani zahtjev dvojice članova Upravnog vijeća, ili, u hitnom slučaju, od strane jednog člana Upravnog vijeća.

4. Svi članovi Upravnog vijeća moraju biti obavješteni o tačnom vremenu, mjestu i dnevnom redu sjednice najmanje deset radnih dana prije zakazanog zasjedanja Vijeća. U hitnom slučaju, sjednice Upravnog vijeća mogu biti najavljene i u kraćem najavnom roku. Ako član Vijeća, izuzimajući Guvernera, ne može biti prisutan na sastanku Vijeća on mora naimenovati predstavnika koji može prisustvovati sastanku, ali koji nije jedan od članova Vijeća. Svaki od tih predstavnika mora ispunjavati uslove iz člana 8. tačka 3. i podlijegati odredbama članova 10. i 11. ovog zakona.

5. Svaki član Upravnog vijeća ima jedan glas. Međutim, tokom prvih šest godina poslovanja Centralne banke, dva člana imenovana iz Federacije Bosne i Hercegovine dijele jedan glas, to jest, svaki ima po pola (1/2) glasa.

6. Kvorum svake sjednice Upravnog vijeća se sastoji od: (i) tričetvrtine članstva Upravnog vijeća, ili njihovih naimenovanih predstavnika za vrijeme prvih šest godina poslovanja Centralne banke i poslije toga (ii) tripetine članstva Upravnog vijeća ili njihovih naimenovanih predstavnika.

7. Osim ako nije drugačije navedeno ovim zakonom, u skladu sa obavljenim diskusijama po određenom pitanju, odluke Upravnog vijeća se prihvataju na osnovu većine glasova sakupljenih od prisutnih članova Upravnog vijeća ili njihovih naimenovanih predstavnika. Jedino članovi Upravnog vijeća ili njihovi naimenovani predstavnici koji su lično prisutni imaju pravo glasa, osim ako interni propis Centralne banke ne dozvoljava da se sjednice Upravnog vijeća i glasanje vrše telekonferencijski ili, u posebnim slučajevima, putem testiranog teleksa ili nekog drugog provjerenog elektronskog sredstva komunikacije. U slučaju neodlučnog glasanja, Guverner može dati odlučujući glas.

8. Sve odluke donesene od osobe koja radi dobronamjerno kao član Upravnog vijeća su pravosnažne, uprkos tome što neke nepravilnosti u njegovom imenovanju, biranju ili kvalifikaciji mogu biti kasnije otkrivene.

Član 15.

Rasprave na sjednicama Upravnog vijeća

1. Rasprave sjednica Upravnog vijeća su tajne. Upravno vijeće može odlučiti da objelodani rezultate svojih rasprava.
2. Na svakoj sjednici Upravnog vijeća se vodi zapisnik kojeg potpisuje predsjedavajući i sekretar Upravnog vijeća.
3. Sekretara Upravnog vijeća imenuje Guverner između viših službenika Centralne banke; on ne može biti član Upravnog vijeća.

Član 16.

Saopštenja članova Upravnog vijeća

1. Članovi Upravnog vijeća treba da periodično i u potpunosti prijavljuju Upravnom vijeću njihove značajne interese koje oni ili članovi njihovog domaćinstva mogu direktno ili indirektno imati; takva saopštenja trebaju odgovarati smjernicama koje je usvojilo Upravno vijeće.
2. Članovi Upravnog vijeća treba da poput ostalih viših službenika zajedničkih institucija Bosne i Hercegovine podliježu istim propisima koji se tiču njihovih značajnih poslovnih interesa.
3. Uvijek kada se na raspravu Upravnog vijeća postavi pitanje o takvom interesu, zainteresirani član Upravnog vijeća treba da na početku diskusije obavijesti članove o svom interesu; on ne smije sudjelovati u raspravi i odluci o toj stvari. Ipak, njegovo prisustvo se broji u cilju postizanja kvoruma.

Član 17.

Sastav uprave Centralne banke

1. Uprava Centralne banke se sastoji od Guvernera i Viceguvernera koje, uz odobrenje Upravnog vijeća, imenuje Guverner.

2. Članovi Upravnog vijeća mogu biti naimenovani Viceguvernerima samo uz jednoglasnu odluku Upravnog vijeća.

3. Guverner može, uz suglasnost Upravnog vijeća, dati privremena zaduženja ostalim članovima Upravnog vijeća. On takođe može dati i dugoročna zaduženja članovima Upravnog vijeća, ukoliko su ona jednoglasno odobrena od strane Upravnog vijeća.

Član 18.

Ovlaštenja uprave Centralne banke

1. Guverner je glavni izvršni funkcioner Centralne banke zadužen za svakodnevno poslovanje Centralne banke. Ako je Guverner odsutan, ili nije u stanju da obavlja svoje djelatnosti, Viceguverner kojeg on izabere uz odobrenje Upravnog vijeća, vrši dužnost glavnog izvršnog funkcionera Centralne banke.

2. Guverner je odgovoran Upravnom vijeću za izvršenje njihovih odluka, te za upravu i kontrolu administracije i djelatnosti Centralne banke.

3. Sva ovlaštenja koja nisu specifično data Upravnom vijeću dodjeljuju se Guverneru. U granicama svojih ovlaštenja, Guverner ima zakonsko pravo da: poduzme sve tražene mjere ili one za koje on sam smatra da su preporučljive za administraciju i poslovanje Centralne banke, uključujući i sklapanje ugovora u ime Centralne banke, imenuje službenike, posrednike i korespondente Centralne banke i zastupa Centralnu banku u pravnim postupcima. Guverner može, uz odobrenje Upravnog vijeća da neke ili sva svoja ovlaštenja povjeri drugim službenicima Centralne banke.

Član 19.

Slijedeća služba

1. Bez prethodnog pisanog odobrenja Upravnog vijeća Centralne banke, Guverner, članovi Upravnog vijeća i Viceguverneri neće raditi u drugoj finansijskoj instituciji dok traje njihov mandat u Centralnoj banci.

2. Bez prethodnog pisanog odobrenja Upravnog vijeća Centralne banke, tokom perioda od šest mjeseci, računajući neposredno nakon odlaska iz Centralne banke, prijašnji Guverneri, ostali članovi Upravnog vijeća i Viceguverneri neće raditi u nekoj drugoj finansijskoj instituciji.

Član 20.

Glavni interni revizor Centralne banke

1. Glavnog internog revizora Centralne banke imenuje Guverner uz odobrenje Upravnog vijeća na period od četiri godine. Glavni interni revizor može biti ponovo imenovan, ako se niti jedan razlog naveden u članu 11. ovog zakona ne može primijeniti na njega.

2. Glavni interni revizor može dati ostavku na položaj i to uručujući ostavku Guverneru najmanje tri mjeseca unaprijed. Glavni interni revizor će biti smijenjen s položaja jedino po odluci Upravnog vijeća, ako je ona potkrijepljena s jednim ili više razloga za uklanjanje s dužnosti specificiranih u članu 11. ovog zakona.

3. Dužnosti Glavnog internog revizora su da:

- a. uspostavlja i održava odgovarajuće procedure i instrumente za kontrolu rizika u Centralnoj banci i nadzire njihovu primjenu;
- b. vrši povremenu reviziju administracije i poslovanja Centralne banke kako bi osigurao strogu primjenu zakona i propisa koji se odnose na Centralnu banku;
- c. vrši reviziju i podnosi Upravnom vijeću izvještaje i preporuke o računima i izvještajima, kao i o budžetskim i računovodstvenim postupcima i kontrolama Centralne banke i
- d. revidira periodične finansijske izvode i odgovarajuće dokumente Centralne banke i, ako su pravilno pripremljeni, izdaje certifikate u tu svrhu.

4. Guverner može, uz odobrenje Upravnog vijeća, imenovati zamjenike glavnog internog revizora, kako bi pomogli Glavnom internom revizoru u obavljanju njegovih dužnosti.

Član 21.

Osoblje Centralne banke

1. Tokom zaposlenja u Centralnoj banci, osoblje Centralne banke ne može biti zaposleno, ili primati kredit, od bilo koga drugog osim Centralne banke, osim ako Centralna banka ne odluči drugačije.
2. Upravno vijeće treba da usvoji propise Centralne banke kojima se reguliraju uslovi zaposlenja službenika u Centralnu banku, kao i njihova prava i dužnosti.

Član 22.

Službenici, posrednici i korespondenti Centralne banke

1. Guverner imenuje i raskida imenovanje službenika, posrednika i korespondenata Centralne banke u granicama i u skladu s opštim uslovima o zaposlenju propisanim od strane Upravnog vijeća.
2. Niti jedna plaća, zarada ili neki drugi honorar ili naknada plaćeni od Centralne banke ne mogu se vezati za čist prihod, čisti profit ili neki drugi prihod Centralne banke.

Član 23.

Sukob interesa

1. Dok su na položaju, Guverner i Viceguverner treba da se u potpunosti profesionalno posvete radu u Centralnoj banci. Nijedan od njih ne može imati neku drugu službu ili zaposlenje, bez obzira da li je za to plaćen ili ne, osim ako ta djelatnost nije odobrena od Upravnog vijeća Centralne banke.
2. Nijedan izvršni službenik iz rukovodne strukture ili osoblja Centralne banke ne može istovremeno imati drugo zaposlenje, bez obzira da li je za to plaćen ili ne, bez prethodnog pisanog odobrenja Upravnog vijeća Centralne banke.
3. Nijedan član Upravnog vijeća, član rukovodne strukture ili osoblja Centralne banke, ne može prihvatiti bilo koji poklon ili kredit za sebe, ili u korist bilo koje osobe, s kojom je obiteljski, poslovno ili finansijski povezan, ako bi takvo prihvaćanje moglo dovesti do ili ostaviti dojam da dovodi do smanjenja njegovog nepristrasnog odnosa prema dužnostima u Centralnoj banci.

Član 24.

Čuvanje tajne

Nijedna osoba koja je, ili koja je bila, član Upravnog vijeća, uprave ili osoblja, revizor poslovnih knjiga, zasutpnik ili korespondent Centralne banke ne može da na način koji nije zakonom dozvoljen: (i) dozvoli pristup, predoči ili publikuje tajni informativni materijal do kojeg je došla izvršavajući svoje dužnosti prema Centralnoj banci; ili (ii) koristi takve podatke, ili dozvoljava da se ti podaci koriste za ličnu korist.

POGLAVLJE III

Finansijski propisi

Član 25.

Kapital Centralne banke

1. *Početni kapital Centralne banke ima vrijednost od 25 miliona konvertibilnih maraka.*
2. Ukupan početni kapital Centralne banke se uplaćuje u punom iznosu u periodu od dvije sedmice od dana stupanja ovog zakona na snagu. Modalitete uplate početnog kapitala određuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Član 26.

Obračunavanje čistog profita ili čistog gubitka Centralne banke

Čisti profit ili čisti gubitak Centralne banke se obračunavaju za svaku finansijsku godinu i to u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima kao iznos čistih poslovnih

prihoda ili gubitaka (uključujući realizovane dobitke i gubitke) i čiste nerealizovane procjenjene dobitke ili gubitke, te nakon donošenja odredbi o:

- a. spornim i sumnjivim dugovanjima, amortizaciji aktive i doprinosima za penzioni fond uposlenih i
- b. neophodnosti izdavanja odobrenja od strane institucija nadležnih za budžet Bosne i Hercegovine za ostale namjene koje Centralna banka može smatrati nepohodnim.

Član 27.

Raspodjela čistog profita Centralne banke

Ako Centralna banka ostvari čisti profit u bilo kojoj godini, čisti profit raspoređuje Upravno vijeće primjenjujući sljedeći redoslijed prioriteta:

a. dio čistog profita izdvaja na račun generalne rezerve Centralne banke, tako da iznos početnog kapitala i generalne rezerve bude ekvivalentan iznosu od pet procenata ukupog iznosa novčane pasive (kako je definisano članom 31. Zakona) prikazane na računima Centralne banke za kraj te finansijske godine;

b. ostatak čistog profita raspoređuje se tako da 40 procenata Upravno vijeće raspoređuje svojom odlukom za povećanje kapitala i rezerve za generalne rezerve Centralne banke, a 60 procenata Centralna banka uplaćuje na račun institucije zadužene za Budžet Bosne i Hercegovine, u periodu od četiri mjeseca nakon završetka budžetske godine;

c. čista nerealizovana dobit raspodjeljuje se na račun procijenjene vrijednosti rezervi, koji se vodi u bilansu stanja Centralne banke.

Član 28.

Alokacija čistog gubitka Centralne banke

Ako Centralna banka ostvari čisti gubitak u bilo kojoj budžetskoj godini, čisti gubitak bit će alociran prema sljedećem:

a. ako čisti gubitak sadrži čisti nerealizovani gubitak, on se alocira na račun procijenjene vrijednosti rezervi ili, ako bi bilans računa procijenjene vrijednosti rezervi, kao posljedica takvog alociranja, bio negativan, taj iznos alocira se na generalne rezerve, do iznosa u kome bilans generalnih rezervi, kao posljedica takvog alociranja, ne bi bio negativan;

b. preostali gubitak sastavljen od čistih realizovanih gubitaka stavlja se na teret generalnih rezervi do iznosa u kome bilans generalnih rezervi, kao posljedica takvog alociranja, ne bi bio negativan.

Član 29.

Pokrivanje deficita u kapitalu Centralne banke

Uvijek kada:

a. na kvartalnom preliminarnom bilansu stanja (bez izvršene revizije) Centralne banke, koji je pripremljen u skladu sa članom 64. Zakona, vrijednost njene aktive padne ispod iznosa njene pasive i kapitala i rezervi, ili

b. je iznos generalnih rezervi Centralne banke za bilo koju finansijsku godinu nedovoljan da pokrije čisti gubitak kao što je definisano u članu 28. Zakona, u roku od dva mjeseca po podnošenju bilansa stanja, ministarstvo odgovorno za Budžet Bosne i Hercegovine obezbjeđuje konvertibilne marke u iznosu ili iznosima koji su neophodni za pokrivanje deficita.

Član 30.

Ograničenja u raspodjeli čistog profita

Nijedan transfer, isplata ili plaćanje u skladu s članom 27. ili 28. ovog zakona se neće izvršiti ako bi to po mišljenju Upravnog vijeća Centralne banke dovelo da aktiva Centralne banke bude manja od iznosa njene pasive i kapitala i rezervi.

POGLAVLJE IV

Monetarna funkcija i djelatnost Centralne banke

Član 31.

Pravilo za izdavanje valute (aranžman currency board)

1. Centralna banka je obavezna da osigura da ukupan iznos njene novčane pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izraženo u valuti Bosne i Hercegovine) njenih neto deviznih rezervi.

2. U svrhu ovog zakona:

- a. ukupan iznos novčane pasive Centralne banke je uvijek zbir:
 - (A) svih novčanica i kovanog novca koje su u opticaj stavile centrala, glavne jedinice i ostale filijale Centralne banke i
 - (B) potražnih salda svih računa koji se drže u knjigama Centralne banke i njenih organizacionih jedinica od strane rezidentnih vlasnika računa; i
- b. neto devizne rezerve Centralne banke predstavljaju u svako doba razliku između vrijednosti na fer tržištu dole navedene aktive i pasive Centralne banke:

Aktiva:

- (A) svo zlato i drugi plemeniti metali i drago kamenje koji se drže od ili za račun Centralne banke;
- (B) sve novčanice i kovani novac u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti koji se drže od ili za račun Centralne banke;
- (C) svako potraživanje naplativo u slobodno konvertibilnoj valuti koje se drži na računima Centralne banke, u knjigama stranih centralnih banaka ili drugih stranih finansijskih institucija;
- (D) Specijalna prava vučenja Međunarodnog monetarnog fonda koja drži Centralna banka;
- (E) sve mjenice, solo mjenice, uvjerenja o depozitu, obveznice i drugi dugovni vrijednosni papiri koje izdaju rezidenti drugih zemalja osim Bosne i Hercegovine, a koji su naplativi u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti i koji su držani od ili za račun Centralne banke i
- (F) sve terminske kupovine ili ugovori o reotkupu koje sklapa Centralna banka koji su ugovoreni sa ili garantirani od stranih centralnih banaka ili međunarodnih finansijskih organizacija, svi terminski poslovi, kao i svi ugovori Centralne banke s pravom opcije koji obezbjeđuju plaćanje u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti od strane rezidenata drugih zemalja osim Bosne i Hercegovine.

Pasiva:

- (A) svako potraživanje koje je plativo u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti ili Konvertibilnoj marci i vodi se u knjigama Centralne banke, na računima stranih centralnih banaka ili drugih finansijskih institucija;
- (B) sve Konvertibilne marke koje drži Međunarodni monetarni fond;
- (C) svi dospjeli krediti prema stranim centralnim bankama i vladama, međunarodnim organizacijama i stranim finansijskim institucijama;
- (D) terminski ugovori Centralne banke o prodaji i preprodaji koje je ona zaključila sa, ili za koje garantuje, strana centralna banka ili međunarodna finansijska institucija, i svi terminski poslovi Centralne banke kao i ugovori sa pravom opcije koji obezbjeđuju prodaju rezidentima drugih zemalja osim Bosne i Hercegovine u slobodno konvertibilnoj stranoj valuti;
- (E) sve druge obaveze prema nerezidentima.

Član 32.

Službeni kurs za valutu Bosne i Hercegovine

Službeni devizni kurs za valutu Bosne i Hercegovine je jedna konvertibilna marka za 0,511292 eura, odnosno jedan euro iznosi 1,955830 konvertibilnih maraka.

Član 33.

Garantovana konvertibilnost valute Bosne i Hercegovine

1. Na zahtjev, Centralna banka na teritoriju Bosne i Hercegovine bez ograničenja kupuje i prodaje Konvertibilne marke za euro po kursu navedenom u članu 32. ovog zakona.
2. Komercijalne banke i druge ovlaštene finansijske institucije u Bosni i Hercegovini na zahtjev kupuju i prodaju konvertibilnu marku za euro, bez ograničenja i po kursu određenom u članu 32. ovog zakona. Maksimum njihove provizije, taksi i drugih naplata za ovakve transakcije ne može iznositi više od 1%.

Član 34.

Ostale finansijske transakcije Centralne banke

1. U skladu sa odredbama stavova 2. i 3. ovog člana, Upravno vijeće Centralne banke ima ovlaštenje da preduzme sve neophodne djelatnosti u cilju sticanja, držanja i raspolaganja deviznom rezervnom aktivom na siguran i profitabilan način, kako je definisano članom 31. stav 2. ovog zakona.
2. Ukupni iznos bruto deviznih rezervi Centralne banke izražen u drugoj stranoj valuti, a ne u njemačkim markama, neće biti povećavan ako, kao rezultat takvog povećanja, ukupan iznos prevazilazi ekvivalent od 50 procenata ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke.
3. Ukupan iznos pasive Centralne banke koja je izražena ili naplativa u stranoj vlauti, neće biti povećan, ako bi, kao rezultat takvog povećanja, ukupan iznos premašio ekvivalent od 50 procenata ukupnog nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke. O takvoj pasivi potrebno je da Upravno vijeće donese jednoglasnu odluku.

Član 35.

Izvještavanje

Centralna banka svakog mjeseca objavljuje mjesečne podatke o ukupnom iznosu Konvertibilnih maraka u opticaju kao i o zvaničnim deviznim rezervama Centralne banke, sa presjekom koji prikazuje držanja eura i drugih valuta.

Član 36.

Obavezne rezerve banaka

1. Propisom Upravnog vijeća Centralne banke utvrđuje se minimalni iznos koji se obračunava na depozite i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj valuti su sredstva izražena, koji su banke dužne da drže kod Centralne banke, preko centrale ili glavnih jedinica. Obavezne rezerve se primjenjuju jednako za sve banke.
2. Obavezne rezerve se održavaju držanjem novčanih depozita kod Centralne banke preko njene centrale i glavnih jedinica i obračunavaju se kao prosječne dnevne rezerve u desetodnevnom periodu.
3. *Propisom Upravnog vijeća određuje se naknada koju Centralna banka isplaćuje bankama na iznos rezervi.*
4. Propisi kojima se modificiraju nivoi obaveznih rezervi specificiraju datum do kojeg banke moraju obezbijediti iznos novih rezervi.
5. Ukoliko banka ne izvrši svoju obavezu u pogledu obaveznih rezervi tokom dva uzastopna perioda, Centralna banka prestaje obavljati transakcije povlačenja za tu banku i obavještava nadležne bankarske institucije kako bi se poduzele odgovarajuće mjere i nadoknadio manjak u toku istog perioda, odnosno 10 dana. Ukoliko se neispunjavanje obaveza produži za još jedan period, odnosno 10 dana, Centralna banka će obavijestiti nadležne bankarske institucije kako bi one mogle poduzeti odgovarajuće korake protiv banke. Centralna banka određuje i naplaćuje kaznu za svaku banku koja ne uspije održati obavezne rezerve na minimalnom nivou propisanom od strane Centralne banke, u iznosu od pet promila (5/1000) dnevno od ostvarenog deficita obaveznih rezervi te banke, sve dok se taj deficit ne ispravi.
6. Na osnovu uputstava nadležne agencije za bankarstvo Centralna banka otvara poseban rezervni račun za komercijalnu banku od koje se traži da blokira depozite, transakcije i sl. osoba ili preduzeća utvrđenih u nalogu za blokiranje, koji izdaje Agencija

za bankarstvo Republike Srpske ili Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ili se izdaje po njihovom ovlaštenju.

7. Od komercijalne banke koja ima obavezu prema nalogu za blokiranje izdatom na prethodno navedeni način, traži se da odmah izvrši prijenos ekvivalentnog iznosa sa svog rezervnog računa u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine na poseban račun rezervi. Sredstva ostaju na ovom posebnom računu rezervi sve dotle dok nadležna agencija ne odobri njihovo oslobađanje.

8. Na osnovu uputstava nadležne agencije za bankarstvo, Centralna banka Bosne i Hercegovine blokira sve rezervne račune komercijalne banke koja ne postupi u skladu sa prethodno navedenim uputstvima nadležne agencije za bankarstvo. Ovi računi ostaju blokirani sve dotle dok Centralna banka Bosne i Hercegovine ne primi ovlaštenje od nadležne agencije za bankarstvo da dozvoli deblokiranje računa.

Član 37.

Operacije na tržištu novca

Centralna banka se neće uključivati u nikakve operacije na tržištu novca, uključujući tu i vrijednosne papire bilo koje vrste.

POGLAVLJE V

Monetarna jedinica, novčanice i kovani novac

Član 38.

Monetarna jedinica

1. Monetarna jedinica Bosne i Hercegovine je "Konvertibilna marka" koja se dijeli na stotinu "Feninga", čiji su simboli "KM", odnosno "F". Konvertibilnu marku izdaje Centralna banka i stavlja u cirkulaciju preko svoje centrale i glavnih jedinica.

2. Konvertibilna marka je zakonito sredstva plaćanja svih javnih i privatnih obaveza i dugova u Bosni i Hercegovini. Naročito, sve javne institucije i privatna lica ili preduzeća moraju prihvatiti Konvertibilnu marku u poravnjanju i plaćanju bilo kojih obaveza prema njima.

Stavovi 3., 4., 5. i 6. se brišu.

Član 39.

Emisija i povlačenje novca

Upravno vijeće Centralne banke je jedini autoritet u Bosni i Hercegovini koji donosi odluke o izdavanju zakonitog sredstva plaćanja i povlačenju iz opticaja zakonitog sredstva plaćanja, preko centrale, glavnih jedinica i ostalih filijala u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Član 40.

Računovodstveni postupak izdatog novca

Ukupan iznos novčanica i kovanog novca u opticaju se zavodi u račune Centralne banke (centrale, glavnih jedinica i ostalih filijala) kao pasiva cjelokupne Centralne banke; u tu pasivu neće biti uključene novčanice i kovani novac koji se nalaze u rezervnom inventaru valute.

Član 41.

Zakonito sredstvo plaćanja

Novčanice i kovani novac koje je izdala Centralna banka kao zakonito sredstvo plaćanja, a koji nisu povučeni iz opticaja, se prihvataju u svojoj nominalnoj vrijednosti kao sredstvo plaćanja svih javnih i privatnih dugovanja u Bosni i Hercegovini.

Član 42.

Obilježja valute i novčanica u prelaznom periodu (Kuponi)

1. Upravno vijeće Centralne banke određuje nominalnu vrijednost i veličinu novčanica i kovanica u skladu sa članom 7. stav e. ovog zakona. O dizajnu novčanica i kovanica treba da odluči Upravno vijeće uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine.
2. Kao prelazna mjera dok se ne nađe trajno rješenje za dizajn novca koji je dogovoren, kao zakonsko sredstvo gotovinskog plaćanja, Centralna banka stavlja u cirkulaciju "Kupone". Centralna banka neće izdavati kovanice dok su Kuponi u upotrebi.
3. Kuponi imaju zajedničke elemente dizajna kao i različite elemente dizajna za Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku. Dvije verzije Kupona koje će biti iste veličine za dati apoen, imaju takođe slijedeće zajedničke elemente:
 - a. na novčanici se nalazi riječ "Kupon";
 - b. čitkim slovima napisana rečenica: "Donosiocu ovog Kupona Centralna banka Bosne i Hercegovine na zahjev isplaćuje [--] Konvertibilnih maraka";
 - c. apoen Kupona je ispisan uočljivim brojem s obje strane novčanice;
 - d. kao tehnička karakteristika sigurnosti, Kupon će imati serijski broj.

Obje verzije Kupona će imati isti status kao zakonsko sredstvo plaćanja na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

4. Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska će svaka imati vlastiti dizajn Kupona. Dizajn novčanice treba da bude u potpunosti konzistentan sa Daytonskim sporazumom i neće uključivati uvredljive elemente u odnosu na drugi Entitet. Tekst na Kuponu može biti ispisan različitim pismom, po izboru Entiteta, i to jedan ćirilčnim pismom a drugi latiničnim pismom. Imena: "Federacija Bosne i Hercegovine" i "Republika Srpska" se neće pojavljivati na Kuponu.

5. Upravno vijeće Centralne banke će preduzeti sve potrebne napore da osigura cirkulaciju Kupona, kako u Federaciji Bosne i Hercegovine, tako i u Republici Srpskoj u periodu od tri mjeseca po usvajanju ovog zakona.

Član 43.

Štampanje i čuvanje valute

Centralna banka organizuje štampanje novčanica i kovanje kovanog novca, brine se o sigurnosti i čuvanju izdanih novčanica i kovanog novca, a ako je potrebno, i o čuvanju i uništenju otisaka, kalupa za kovanje novca i starih novčanica i kovanog novca koji su zakonsko sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini.

Član 44.

Neprikladna valuta

1. Neprikladna valuta se povlači iz opticaja, uništava i zamjenjuje sa novčanicama i kovanim novcem Centralne banke.
2. Centralna banka može odbiti da zamijeni novčanice ili kovani novac ako se njihov dizajn ne može čitati, ako je bezobličan ili izbušen, ili ako je više od 40 posto njihove površine uništeno. Takva sredstva plaćanja se povlače i uništavaju bez nadoknade vlasniku, osim ako u posebnim slučajevima Centralna banka ne dozvoli potpunu ili djelomičnu kompenzaciju.
3. Ne može se tražiti od Centralne banke kompenzacija za izgubljene, ukradene ili uništene novčanice ili kovani novac; sve novčanice koje su promijenile vanjski izgled, naročito novčanice na kojima se pisalo, bojilo, preštamovalo, utiskivalo, bušilo ili na koje se nešto lijepilo, mogu biti zaplijenjene bez nadoknade.

Član 45.

Valutni inventar i plan štampanja, odnosno kovanja novca

Centralna banka direktno vodi inventuru zalihi novca, planira izdavanje novca, a centrala, glavne jedinice i ostale filijale Centralne banke osiguravaju redovno snabdijevanje novčanica i kovanica Konvertibilne marke tako da udovolje potrebama privrede Bosne i Hercegovine.

Član 46.

Opoziv valute

1. Centralna banka može odlučiti da opozove i povuče iz opticaja bilo koje Konvertibilne marke koje su u opticaju na teritoriji Bosne i Hercegovine i to u zamjenu za štampanje, odnosno kovanje drugih novčanica ili kovanog novca u jednakim iznosima; odluka treba biti donesena jednoglasno od strane Upravnog vijeća i u obliku propisa Centralne banke kojim se precizira vrijeme za koje novčanice i kovani novac trebaju biti zamijenjeni, kao i gdje (centrala, glavne jedinice ili ostale filijale Centralne banke) će se zamjena vršiti.

2. Istekom vremena za promjenu novčanica i kovanog novca iz stava 1. novčanice i kovani novac koji su određeni za zamjenu prestaju biti zakonsko sredstvo plaćanja.

Član 47.

Umnožavanje i krivotvorenje valute

1. Tko god: (i) falsifikuje, kuje, krivotvori ili mijenja bilo koju novčanicu ili kovani novac koji su zakonsko sredstvo plaćanja, da li u Bosni i Hercegovini ili u inostranstvu, ček, vrijednosni papir ili karticu, bilo da je izražena u valuti Bosne i Hercegovine ili drugoj valuti; ili (ii) ako posjeduje, prenosi ili izdaje takvu novčanicu, kovani novac, ček, vrijednosni papir ili karticu za koje je znao da su falsifikati, krivotvoreni ili izmijenjeni; ili (iii) proizvede, posjeduje ili prenosi bilo koji otisak, kalupe za kovanje novca, kamenje, papir, tintu ili neki drugi predmet ili tekućinu za koje je znao da su bili namijenjeni za falsifikovanje, kovanje, krivotvorenje ili izmjenu bilo koje takve novčanice, kovanog novca, čekova, vrijednosnih papira ili kartice bit će kriv za počinjeno krivično djelo.

2. Za bilo koje umnožavanje novčanica, kovanog novca, čekova, vrijednosnih papira ili kartica bez obzira da li su izraženi u valuti Bosne i Hercegovine ili nekoj drugoj valuti, kao i za stvaranje bilo kojeg predmeta čiji dizajn imitira takve novčanice, kovani novac, čekove, vrijednosne papire ili kartice, potrebna je pisana dozvola Centralne banke.

POGLAVLJE VI

Politika deviznog kursa, deviznih rezervi i devizna kontrola

Član 48.

Devizna kontrola

1. Konvertibilna marka je slobodno kovertibilna u stranu valutu u Bosni i Hercegovini.

2. Centralna banka ili drugi autoriteti neće postavljati ograničenja na plaćanja i međunarodne transakcije, osim ako Centralna banka ne odluči da su takva ograničenja potrebna za izvršenje obaveze Bosne i Hercegovine, u skladu sa međunarodnim zakonom. O svim ovim pitanjima Upravno vijeće treba donijeti jednoglasnu odluku.

Član 49.

Klirinški sporazumi i sporazumi plaćanja

Centralna banka može, ili za svoj vlastiti račun ili za račun i po nalogu Bosne i Hercegovine, da uđe u klirinške i platežne aranžmane, ili sklopi bilo koji drugi ugovor u istu svrhu sa javnim ili privatnim klirinškim institucijama koje se nalaze u inostranstvu.

Član 50.

Devizne rezerve

1. Centralna banka stvara i održava određenu deviznu rezervu koja se sastoji od cjelokupne ili djelimične aktive Centralne banke navedene u članu 31. stav 2. ovog zakona.

2. Centralna banka investira stranu aktivu u skladu sa principima i praksom zdravog ulaganja i samo u likvidnim vrijednosnim papirima koje izdaje Vlada ili centralna banka zemlje u čijoj valuti su izraženi vrijednosni papiri.

Član 51.

Izvještavanje o deviznim transakcijama

Upravno vijeće Centralne banke može od banaka tražiti da se periodično podnose Centralnoj banci izvještaji putem njenih organizacionih jedinica o njihovim ukupnim otvorenim deviznim pozicijama. Centralna banka treba da propiše obrasce za izvještaj i odgovarajuću dokumentaciju koja se mora dostavljati.

POGLAVLJE VIII

Odnosi Centralne banke s bankama

Član 57.

Bankovni računi u knjigama Centralne banke

Svaka banka koja obavlja svoje djelatnosti na osnovu bankovne licence otvara i drži račun za obavezne rezerve u knjigama centrale i glavnih jedinica Centralne banke pod uslovima koje odredi Upravno vijeće Centralne banke, te na zahtjev, bez odlaganja, dostavlja informacije Centralnoj banci ili njenim glavnim jedinicama i ostalim filijalama u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj koje se odnose na njeno poslovanje i finansijsku poziciju, što propisom određuje Upravno vijeće Centralne banke.

Član 58.

Kliring i obračunske olakšice

Centralna banka preko centrale i glavnih jedinica može pomagati bankama u organiziranju klirinških mogućnosti i obračunu u međubankarskom plaćanju, uključujući plaćanje putem čekova i drugih platežnih instrumenata i može uspostaviti procedure i izdati takve propise koje smatra pravilnim.

Član 59.

Mreža informacija

Centralna banka može osnovati i održavati informativnu mrežu za finansijski sistem Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE IX

Računi, finansijski izvodi, revizija i izvještaji Centralne banke

Član 60.

Finansijska godina Centralne banke

Finansijska godina treba početi na prvi dan mjeseca januara i završiti na zadnji dan mjeseca decembra.

Član 61.

Računovodstveni postupci

Centrala i glavne jedinice Centralne banke će stalno voditi račune i evidenciju koja će održavati njeno poslovno i finansijsko stanje u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Član 62.

Finansijski izvodi Centralne banke

Centrala Centralne banke priprema konsolidirane finansijske izvode za svaku od svojih finansijskih godina. Ti izvodi uključuju bilans stanja i bilans uspjeha, kao i ostale izvode.

Član 63.

Revizija računa Centralne banke

Reviziju računa i evidencije Centralne banke vrše vanjski revizori koje imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, a po preporuci Upravnog vijeća.

Član 64.

Slanje i publiciranje izvoda i izvještaja Centralne banke

1. Centralna banka treba da u roku od tri mjeseca nakon završetka svoje finansijske godine, podnese Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine slijedeće:

- a. primjerak svojih finansijskih izvoda koji su ovjereni od strane njenih revizora;
- b. izvještaj o svom poslovanju u toku te godine i
- c. izvještaj o stanju privrede.

2. Centralna banka treba da u što kraćem vremenu, ali u svakom slučaju u roku od mjesec dana nakon završetka kvartala, pripremi i podnese Predsjedništvu Bosne i Hercegovine preliminarni (bez izvršene revizije) finansijski izvještaj za taj kvartal.

3. Nakon podnošenja izvještaja, Centralna banka će publikovati finansijske izvode i izvještaje koji se odnose na stavove 1. i 2; isto tako, može publikovati izvještaje i studije o finansijskim i ekonomskim pitanjima koje smatra prikladnim.

POGLAVLJE X

Različiti propisi

Član 65.

Konsultacije o zakonskim prijedlozima

Upravno vijeće Centralne banke se konsultuje o svim zakonskim prijedlozima vezano za sva pitanja koja se odnose na njeno poslovanje, ili koja su u domenu njene nadležnosti prije nego budu dostavljena zakonodavnom tijelu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

Član 66.

Pravo Centralne banke na prioritet

1. Centralna banka ima apsolutno pravo na prioritet zadovoljenja svakog od svojih potraživanja za svaki potražni saldo i ostala sredstva koja drži na svom računu ili na računu odgovarajućeg dužnika, bilo da je to kolateralno jamstvo za osiguravanje svojih potraživanja ili kad takvo potraživanje postane dospjelo i naplativo, osim za aktivu koju Centralna banka drži kao obaveznu rezervu.

2. Centralna banka može koristiti svoje pravo prioriteta jedino ako ima potražni saldo ili prodaje ostalu aktivu za razumnu cijenu, isplaćujući sama sebe od prihoda stvorenog tom prodajom nakon odbijanja troškova nastalih prodajom. Da bi ostvarila svoje pravo prioriteta u skladu sa propisom iz ovog člana, Centralna banka ne treba da pokreće sudski postupak. Neće se dozvoliti da neko drugo konkurentno potraživanje uspori ispunjenje tog prava, čak ni zahtjev na pravo vlasništva ili neka druga prije stečena prava, osim ako postoji jasan i uvjerljiv dokaz da je osoblje Centralne banke znalo, ili se smatra da je trebalo da zna da u vrijeme kad je imovina došla u vlasništvo Centralne banke ona nije bila vlasništvo dužnika o kojem je riječ.

Član 67.

Zabranjene aktivnosti Centralne banke

1. Osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom, Centralna banka neće:

- a. davati nikakav kredit pod bilo kakvim okolnostima;
- b. držati depozit izražen ili plativ u valuti Bosne i Hercegovine ili rezidenta Bosne i Hercegovine, niti davati novčane ili finansijske poklone;
- c. baviti se trgovinom, kupovinom dionica bilo koje korporacije ili kompanije, uključujući dionice bilo koje finansijske institucije, niti imati bilo koji interes

- vlasništva u finansijskom, trgovačkom, poljoprivrednom, industrijskom ili drugom preduzeću;
- d. sticati kupovinom, iznajmljivanjem ili na neki drugi način prava na nepokretnu imovinu, osim ako ne smatra da je to potrebno i neophodno radi obezbjeđivanja prostorija za svoju vlasitu administraciju i poslovanje ili za smještaj svojih službenika, odnosno za slične potrebe koje se odnose na obavljanje njenih funkcija u skladu sa odredbama ovog zakona.
2. Uzimajući u obzir sve propise ovog zakona, Centralna banka može:
- a. uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine da ima dionice u vlasništvu ili na neki drugi način učestvuje u bilo kojoj organizaciji koja je uključena u aktivnosti koje su potrebne za valjano izvršenje funkcija i odgovornosti same Centralne banke;
 - b. da u toku podmirenja dugova stiče kamate ili prava prema gore navedenom stavu 1. pod uslovom da se tako stečene kamate i prava prodaju kod prve povoljne prilike;
 - c. da uspostavi penzione fondove za službenike ili slične aranžmane za dobrobit ili zaštitu svojih službenika i osoba koje od njih zavise ili koje oni navedu, da uplaćuje doprinose za troškove vezane za te aranžmane prema uslovima koje će ona odrediti.

Član 68.

Prikupljanje statističkih podataka

1. Centralna banka direktno ili preko svojih glavnih jedinica prikuplja statističke podatke od nadležnih institucija Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, o ekonomskim i finansijskim pitanjima, pod uslovom da relevantni nadležni organi takve podatke ne smatraju povjerljivim. U tu svrhu, ona treba da sarađuje s nadležnim institucijama drugih država i sa međunarodnim organizacijama.
2. Centralna banka doprinosi usklađivanju pravila i prakse za prikupljanje, kompilaciju i distribuciju statističkih podataka u sklopu svoje nadležnosti.
3. Upravno vijeće Centralne banke propisuje koji su statistički podaci potrebni, na kojem se obrascu dostavljaju Centralnoj banci, koje osobe dostavljaju te podatke Centralnoj banci, kao i režim povjerljivosti koji treba primijeniti kod dostavljanja podataka Centralnoj banci.

Član 69.

Imunitet Centralne banke od oporezivanja

Centralna banka, njena aktiva, imovina i prihod, kao i njena poslovanja i transakcije, oslobođeni su od svih poreza i carina.

Član 70.

Propisi Centralne banke

U izvršenju svojih dužnosti, Centralna banka samostalno donosi propise. Svi propisi, smjernice i upute izdane od Centralne banke koji se odnose na više ustanova objavljuju se u službenim listovima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i stupaju na snagu da dan objavljivanja ili kasnije ako je tako naznačeno propisima, smjernicama i uputama. Takvi propisi, smjernice i upute imaju zakonsku snagu na području cijele Bosne i Hercegovine. Centralna banka vodi javni registar tih propisa, smjernica i uputa.

Član 71.

Standardi dobre administracije

1. Centralna banka koristi ovlaštenja koja su joj propisana ovim zakonom, pravedno i ujednačeno i u skladu sa zdravom administrativnom praksom. Ona se treba uzdržavati da ta svoja ovlaštenja koristi u svrhu za koju ta ovlaštenja nisu data ili da se njima koristi više nego što je potrebno za postizanje ciljeva za koje je ovlaštenje dato.

2. Odluke Centralne banke prema ovom zakonu su nepristrasne i motivirane su samo objektivnim i racionalnim razlozima; one se sprovode pravedno i s mjerom.

Član 72.

Prelazni aranžmani

1. Nakon četrdeset pet dana po stupanju ovog zakona na snagu, Narodna banka Bosne i Hercegovine i Narodna banka Republike Srpske prestaju da rade kao centralne banke. Naročito, one prestaju da prihvataju monetarne obaveze ili da se na drugi način uključuju u monetarne operacije. Ostale institucije koje se u tom trenutku budu bavile monetarnim operacijama ili koje su na bilo koji drugi način uključene u takve operacije prestaju obavljati iste.

2. Upravno vijeće Centralne banke ima punu odgovornost i ovlaštenja za sprovođenje prelaznih aranžmana kako je to definisano ovim zakonom. Naročito, u periodu od četrdeset pet dana po stupanju ovog zakona na snagu, Upravno vijeće treba da preduzme slijedeće aktivnosti da:

- a. Monetarna pasiva Narodne banke Bosne i Hercegovine se prebacuje na povjerilački račun Centralne banke zajedno sa i samo do nivoa dostupne, likvidne, konvertibilne strane aktive koju drži Narodna banka Bosne i Hercegovine. Tako prebačena pasiva uključuje i može se ograničiti na preostale banknote bosanskohercegovačkih dinara i depozita obaveznih rezervi komercijalnih banaka. Strana aktiva stečena na takav način može biti prebačena na obične račune Centralne banke kad god Centralna banka izvrši konverziju odgovarajuće pasive u Konvertibilne marke do iznosa tako konvertirane pasive, u skladu sa pravilima i propisima koje je donijelo Upravno vijeće Centralne banke u tu svrhu. Svaka čista aktiva koja je preostala na povjerilačkom računu nakon konverzije cijele takve pasive se koristi za likvidaciju ostale pasive Narodne banke Bosne i Hercegovine;
- b. centralni ured Centralne banke i njene glavne jedinice počnu sa radom i
- c. za Centralnu banku uspostavi novi sveobuhvatni sistem računovodstva, u skladu sa članom 61. ovog zakona. Svakog mjeseca se za internu upotrebu priprema opšti saldo svih računa i privremeni bilans stanja.

Član 73.

Povjerilački računi

Centralna banka je ovlaštena da otvara i vodi u svojim knjigama račune čija je aktiva i pasiva odvojena od ostale aktive i pasive Centralne banke tako da se aktiva sa svakog od takvih računa može koristiti samo da zadovolji pasivu tog računa i nikakva druga aktiva Centralne banke se neće koristiti da bi zadovoljila iznos pasive tog određenog računa.

Član 74.

Definicije

Termini upotrebljeni u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

- a. "kredit" je svaka direktna ili indirektna obaveza da se isplati suma novca u zamjenu za pravo otplate isplaćene, a nevraćene sume, kao i plaćanje kamata i drugih troškova na taj iznos, svako produženje dospeljeća duga, svaka izdana garancija za plaćanje duga i svako sticanje prava plaćanja iznosa novca, te svaki depozit kod rezidentne banke ili finansijske institucije; termin "kredit" neće obuhvatiti depozite i povlačenja iz bankovnih depozita koje drže rezidentne banke radi obaveznih rezervi, kao i vlade Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, ili Republike Srpske u onoj mjeri u kojoj Centralna banka djeluje kao bankar ili fiskalni agent. To uključuje kupovine, na sekundarnom tržištu, vrijednosnih dugovnih papira koji su izdani od rezidentnih ili nerezidentnih lica koji su direktno ili indirektno u vlasništvu rezidenata;
- b. "vrijednosni papir" je svaki prenosivi instrument zaduživanja i svaki drugi instrument koji je jednak navedenom instrumentu zaduženja, bilo da je ovjeren ili uknjižen;

- c. "javna agencija" znači bilo koju agenciju ili instituciju Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine ili Republike Srpske; Vladin nivo – Bosne i Hercegovine i Entiteta – kojem takve agencije pripadaju je posebno definiran u svakoj referenci ovog zakona;
 - d. "rezident" je svaka fizička osoba koja je registrovana kao rezident Bosne i Hercegovine i svako pravno lice koje ima ured u Bosni i Hercegovini;
 - e. "valuta Bosne i Hercegovine" znači Konvertibilna marka;
 - f. "međunarodni računovodstveni standardi" označavaju najsavremenije međunarodne računovodstvene standarde koje izdaje Međunarodni odbor za računovodstvene standarde;
 - g. "banka" označava svako pravno lice koje učestvuje u poslovima primanja novčanih depozita i drugih isplativih sredstava na osnovu bankarske dozvole koju izdaje nadležno tijelo odgovorno za licenciranje i superviziju banaka;
 - h. "currency board", u smislu ovog zakona znači operativno pravilo za izdavanje domaće valute, prema kojem se domaća valuta izdaje samo uz kupovinu konvertibilne devizne valute sa punim pokrićem u neto stranoj aktivni. To znači da Centralna banka ne može davati kredit;
 - i. "glavna jedinica" i "filijala" se koriste u ovom zakonu kao standardni termini, čime se ne sprečava usvajanje drugačijeg zvaničnog naziva za organizacione jedinice Centralne banke. Glavna jedinica u Republici Srpskoj će se zvati: Glavna banka Republike Srpske Centralne banke BiH Sva slova u ovom nazivu bit će iste veličine i formata.
- tačka j. se briše

Član 75.

Ukidanje prethodnih zakonskih odredbi

Odredbama ovog zakona ukidaju se odredbe drugih zakona i propisa koji se odnose na ovu materiju u Bosni i Hercegovini, Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Član 75a.

Pravna pitanja nastala zbog uvođenja eura

1. Gdje se u bilo kojem pravnom dokumentu (daljem tekstu: pravni akt), važećem na dan 31. decembra 2001. godine, poziva na jedinicu nacionalne valute koju zamjenjuje euro, ovakvo pozivanje će smatrati kao pozivanje na odnosnu euro jedinicu, u skladu sa zvaničnim kursom za konverziju i u skladu sa pravilima zaokruživanja, uspostavljenim od Vijeća Evropske unije.

2. Pravna pitanja koja proizlaze iz zamjene nacionalnih valuta eurom, koja se spominju u pravnom aktu, uključujući i pravna pitanja koja podrazumijevaju varijabilnu kamatnu stopu ili indeks na koji se poziva u pravnom aktu, bit će riješeni primjenom zakona zemlje čija se valuta na taj način mijenja.

3. Zamjena nacionalne valute eurom neće imati efekat poništavanja ili oslobađanja obaveze po bilo kojem pravnom aktu, niti će omogućiti bilo kojoj strani da jednostrano mijenja ili raskine takav ugovor.

4. Za potrebe ovog člana, pravni akt znači bilo koju zakonodavnu ili statutarnu odredbu, administrativni akt, sudsku odluku, ugovor, jednostrani pravni akt, instrument plaćanja osim novčanica i kovanica i bilo koji drugi instrument sa zakonskom snagom.

Član 76.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po njegovom usvajanju od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine objavljenim u „Službenom glasniku BiH“, broj 9/05 dodan je novi član koji glasi:

„Član 9.

Raspodjela čistog profita Centralne banke, u skladu sa članom 5. ovog zakona (član 17. Zakona), izvršit će se prema ostvarenim rezultatima poslovanja za finansijsku 2004. godinu, najkasnije do 28. februara 2005. godine.“